

De Bi-zonder studie geeft bijzondere resultaten

In het najaar van 2020 is een interessant onderzoek van start gegaan onder de naam ‘Bi-zonder studie’. Het onderzoek is inmiddels afgerond, en de eerste resultaten zijn bekend.

Marieke van Eykelen (links) en Annemieke Dols

Alle reden dus om met twee van de onderzoekers in gesprek te gaan. Het gaat om Annemieke Dols, psychiater en verbonden aan het Universitair Medisch Centrum Utrecht. Bij de start van het onderzoek was Annemieke nog werkzaam bij het Amsterdams Universitair Medisch Centrum, locatie Vrije Universiteit. Marieke van Eijkelen heeft als ervaringsdeskundig onderzoeker meegewerkt aan dit onderzoek.

en naasten zijn er nogal wat vragen over psychofarmaca. Wanneer we alle berichten hierover op social media lezen, dan hebben veel mensen vragen over het gebruik van psychofarmaca. Dat varieert van de werkzaamheid, last van bijwerkingen tot kijken naar de mogelijkheid om te stoppen.

Uit cijfers van het Trimbos instituut blijkt dat 40% van de mensen met een bipolaire aandoening geen medicijnen gebruikt. Vooral onder 50-plussers is er een groep patiënten die met medicatie is gestopt, of die nooit heeft gebruikt. Deze groep is onzichtbaar voor behandelfaciliteiten en daardoor uitgesloten van onderzoek. En dat terwijl deze mensen juist waardevolle informatie kunnen verschaffen over hoe het is om met een bipolaire stoornis te leven zonder medicatie.

Op het gebied van psychose en depressie is al veel onderzoek gedaan naar de effecten van het onderbreken van het gebruik van medicatie en het ontwikkelen van medicatievrije behandelmogelijkheden. Voor de bipolaire stoornis is hier nog nauwelijks onderzoek naar gedaan, terwijl bekend is dat een aanzienlijke groep mensen vrijwillig besluit om te stoppen. Reden temeer om het Bi-zonder onderzoek te starten. Welke afweging hebben deze mensen gemaakt toen zij besloten te stoppen? Hoe gaat het

met hen? Beschikken zij over extra veerkracht of hebben ze specifieke strategieën om stabiel te blijven of met stemmingsvariaties om te gaan?

Het onderzoek bestond uit een kwantitatief en een kwalitatief gedeelte

In het kwantitatieve gedeelte van de studie werden 58 nieuwe deelnemers die geen medicijnen gebruiken, vergeleken met 220 deelnemers van het DOBi (Dutch Older Bipolar) cohort-onderzoek die wél medicatie gebruiken. De nieuwe deelnemers moesten boven de 50 jaar zijn, tenminste 5 jaar de diagnose bipolaire stoornis hebben en tenminste 5 jaar geen medicatie gebruiken.

Voor het kwalitatieve gedeelte werden 20 van de 58 deelnemers die geen medicatie gebruiken geselecteerd en geïnterviewd. Marieke van Eijkelen heeft een groot deel van deze interviews uitgevoerd. Ze was heel nieuwsgierig naar deze mensen. Wat is hun overweging geweest om geen medicijnen te gebruiken, hoe functioneren ze? Omdat geen medicijnen ook vaak geen behandeling inhoudt, was ze ook benieuwd of ze dat niet hadden gemist. Er is ook gevraagd hoe zij hun aandoening ervaren, en wat zij doen om zonder gebruik van medicatie stabiel te blijven.

En dan de resultaten...
De resultaten zijn geanalyseerd door Alexandra Beunders, die

bipolaire aandoening leven zonder medicatie een optie is. Er is een groep mensen met een bipolaire stoornis die leven zonder medicatie, zij hebben geen milder subtype maar functioneren beter. Discipline en zelfmanagement passen goed bij hun manier van leven. Mogelijk zijn de zelfmanagementstrategieën die de mensen uit deze Bi-zonder-groep zonder medicatie toepassen, ook nuttig voor patiënten mét medicatie. Het goed of beter functioneren van mensen met een bipolaire stoornis is natuurlijk ook heel belangrijk voor familie en naasten.

Annemieke Dols en Marieke van Eijkelen geven aan dat er alle reden is om vervolgonderzoek te doen. Een belangrijke vraag is welke kenmerken, zoals het vermogen om eigen regie te voeren en om te kunnen gaan met de uitdagingen van het leven, bijdragen aan succesvol symptomatische, persoonlijk en maatschappelijk herstel op de lange termijn.

Henk Mathijssen

